

Mr. sc. IVANA PAVLIĆ OBRANILA MAGISTARSKI RAD POD NASLOVOM "STANJE I MOGUĆNOSTI RAZVOJA HRVATSKOG TURIZMA U UVJETIMA GLOBALIZACIJE"

***Ivana Pavlić MA Achieved a Master's Degree
Titled "The Condition and Possibilities of Croatian
Tourism Development in the Terms of Globalization"***

Ivana Pavlić, znanstveni novak na Sveučilištu u Dubrovniku, Odjel ekonomije i poslovne ekonomije, obranila je 10. ožujka 2004. magistarski rad pod naslovom "Stanje i mogućnosti hrvatskog turizma u uvjetima globalizacije" (mentorica prof. dr. sc. Vesna Vrtiprah), i time je stekla

akademski stupanj magistra društvenih znanosti iz znanstvenog polja ekonomije i znanstvene grane menadžment i upravljanje.

Javna usmena obrana magistarskog rada održana je na Odjelu za ekonomiju i poslovnu ekonomiju Sveučilišta u Dubrovniku, pred Povjerenstvom u sastavu: prof. dr. sc. Đuro Benić, predsjednik Povjerenstva, prof. dr. sc. Vesna Vrtiprah, mentor magistarskog rada, i prof. dr. sc. Ivo Ban, član Povjerenstva.

Rad je napisan na 192 stranice s 55 slika i 42 tablice te sadržava poglavlja: Sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku, Uvod, Pozitivni i negativni učinci globalizacije na ekonomski sustav, Suvremene tendencije u razvoju svjetskog turizma uzrokovane globalizacijskim procesima, Utjecaj globalizacijskih procesa na hrvatski turizam, Pozicioniranje hrvatskog turizma u europskom globalizacijskom okruženju, Konceptija razvoja hrvatskog turizma u uvjetima globalizacije, Zaključak, Literatura s 88 korištenih bibliografskih jedinica domaćih i stranih izvora te popis slika i tablica. Radu su priloženi i anketni upitnici koji su bili podlogom za istraživanje.

U uvodnom dijelu opisuje se i definira problem koji će se istraživati, upućuje se na temeljne ciljeve istraživanja, navode se metode kojima će se služiti u obradi teme i objašnjava kompozicija rada.

U drugom poglavlju definira se pojam i glavne odrednice globalizacije, ističu se promjene i osnovna obilježja globalizacijskih procesa koji se odvijaju u svjetskom globalizacijskom sustavu. Analiziraju se pozitivne i negativne posljedice globalizacije i njezin utjecaj na gospodarske subjekte, koji ovim procesom dobivaju nove mogućnosti razvoja i nastupa na međunarodnom tržištu. Zaključuje se kako se suvremeni ekonomski razvoj ne može zamisliti bez uključivanja u te procese jer oni sve više utječu na sve dijelove svjetske ekonomije, na regionalne integracije i na zemlje u tranziciji, te se ističe da se prednosti koje proizlaze iz globalizacijskog procesa ponajviše odnose na razvijene zemlje.

U trećem se poglavlju istražuju promjene u svjetskoj turističkoj potražnji i ponudi izazvane globalizacijskim procesima. Istražuju se promjene u turističkoj potražnji analizirajući svjetska turistička kretanja i promjene turističke ponude što je uzrokovano postojećim integracijama jednorodnih i raznorodnih gospodarskih aktivnosti. Istraživanjem se dolazi do spoznaja da su poboljšanje životnog standarda, promjene sustava vrijednosti i tradicionalnih potreba, uz afirmaciju novoga životnog obrasca - pridonijeli promjenama u turističkoj potražnji, i da te promjene uzrokuju nužnu prilagodbu ponude, što se očituje u okrupnjivanju u turoperatorskom poslovanju i u hotelijerstvu. Upućuje se na brojne pogodnosti proizišle iz različitih oblika integracija turističke ponude, kao što su: jačanje konkurentne sposobnosti, izgradnja specifičnog imidža, uvođenje jedinstvenoga rezervacijskog sustava i djelotvornije istraživanje globalnoga turističkog tržišta. Zaključuje se da ako nositelj turističke aktivnosti želi postati konkurentan na međunarodnom turističkom tržištu, ne može zaobići pridruživanje velikim grupacijama.

Četvrto poglavlje posvećuje se ispitivanju utjecaja globalizacijskih kretanja na hrvatski turizam. Istražuju se pozitivne i negativne implikacije globalizacijskih procesa

na hrvatski turizam i postoje li u Hrvatskoj jasno definirani stavovi o procesu uključivanja u globalizacijske procese. S tim u svezi provodi se anketno ispitivanje eksperata koji se bave pitanjem globalizacije i turizma u Hrvatskoj. Procjenjuje se utjecaj globalizacijskih kretanja na hrvatski turizam na temelju neovisno donesenih individualnih procjena pojedinaca koji su dobri poznavatelji zadane problematike ili se nalaze na strateškim mjestima s kojih mogu utjecati na budući razvoj hrvatskog turizma. Na temelju istraživanja zaključuje se kako je neprilagođenost Hrvatske globalizacijskim zahtjevima rezultiralo marginalizacijom hrvatskog turizma, pa ako Hrvatska želi iskoristiti globalizacijske prednosti i smanjiti negativnosti, mora obvezno izgraditi konkurentni vlastiti turistički proizvod i novu razvojnu koncepciju.

U petom poglavlju istražuje se položaj hrvatskog turizma u europskom globalizacijskom okruženju. Uspoređuje se razvijenost turističke ponude Hrvatske i hrvatskog turizma s ponudom glavnih konkurenata (Turske, Grčke, Italije, Španjolske, Francuske) u prijeratnom razdoblju i u razdoblju 1997. – 2001., koristeći se pokazateljima: ostvareni turistički dolasci, ostvarena inozemna noćenja, broj postelja u hotelima i sličnim smještajnim kapacitetima, stupanj iskorištenosti smještajnih kapaciteta, prihod od međunarodnog turizma, domaći bruto proizvod i domaći bruto proizvod per capita. Istraživanjem se dolazi do spoznaje da je Hrvatska srednje pozicionirana u odnosu prema promatranim središnjim zemljama, i da njezina pozicija objektivno ne odgovara hrvatskim turističkim potencijalima i resursima. Uzrok zaostajanja za drugim zemljama nedvojbeno je nediferencirana ponuda, nedostatna kvaliteta, neprivatizirani turistički sektor, niska razina gospodarskog razvoja itd.

U šestom poglavlju upućuje se na to kakva bi trebala biti nova koncepcija razvoja hrvatskog turizma da bi se Hrvatska što djelotvornije uključila u globalizacijske procese uz minimiziranje negativnih i maksimalizaciju pozitivnih globalizacijskih učinaka. Predlaže se preorijentacija s masovnog turizma na selektivne oblike uz primjenu konkurentnoga turističkog tržišnog modela. Istražuju se uloge i mogućnosti razvoja selektivnih vrsta turizma koje bi valorizirale prirodne i društvene resurse, jer politika globalnog okruženja počiva na očuvanosti tih

resursa, na visokim ekološkim standardima i na interakciji turizma s prirodnim i kulturnim okruženjem. Daje se odgovor na pitanje kako reorganizirati hrvatsku turističku ponudu, kakve oblike poslovnog povezivanja i koncentracija formirati kako bi Hrvatska na globalnom tržištu zauzela mjesto koje joj objektivno pripada.

Sedmo poglavlje odnosi se na zaključna razmatranja. Tako se prezentiraju zaključci do kojih se došlo istraživanjem i upućuje se na izbor koncepcije razvoja s pomoću koje se hrvatski turizam može učinkovito uključiti u globalizacijske procese.

Rezultati istraživanja, predočeni brojnim slikama i tablicama, imaju visoku vrijednost i mogu poslužiti nositeljima turističke ponude i turističke politike u kreiranju politike razvoja u današnjim globalizacijskim procesima na takav način da se maksimalno iskoriste prednosti ovih procesa i da se nedostaci svedu na najmanju moguću mjeru.

Ivana Pavlić rođena je u Dubrovniku 2. srpnja 1976., gdje je završila osnovno i srednjoškolsko obrazovanje. Akademске 1994./95. upisala je četverogodišnji studij na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu, turistički smjer. U srpnju 1998. diplomirala je s temom "Prometni položaj Dubrovnika" (mentor prof. dr. sc. Ivo Ban). Godine 1999. zapošljava se i predaje ekonomsku grupu predmeta u Srednjoj turističkoj i ugostiteljskoj školi. Upisuje se na Poslijediplomski znanstveni studij "Poslovna ekonomija u turizmu" 2000. Od 2002. godine znanstveni je novak na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu. Aktivno sudjeluje u znanstvenoistraživačkom projektu "Hrvatska na europskom turističkom tržištu u uvjetima globalizacije" (voditelj projekta prof. dr. sc. Vesna Vrtiprah), te u nastavi predmeta Poslovanje tvrtki u ugostiteljstvu, Selektivni turizam i Ekonomika turizma. Objavila je osam znanstvenih i stručnih radova u zemlji i inozemstvu.

Glavni urednik

Rukopis primljen: 28.6.2004.